

Hantering av ToBRFV och andra växtvirus - Sjukdomstestkit

Projekt Lyftkraft

Mars 2020

Text: Esa Palmujoki

Sammanställning: Moa Sunabacka

Sjukdomstestkit

ImmunoStrip-testkits är ett snabbt sätt att testa om det finns virus, bakterier eller svampsjukdomar i beståndet. Det behövs ingen specialkunskap eller -utrustning för att använda ImmunoStrip-test och resultat fås efter ca 10 – 15 minuter. Det går att testa plantor i både växthus och från åker.

Snabbtest för 31 olika virus, bakterier och svampsjukdomar finns tillgängliga. Direkt i lager finns testkits för grönmosaikvirus (CGMMV), pepinomosaikvirus (PepMV) och tobaksmosaikvirus (TMV) (kan användas för att testa för ToBRFV, se nedan). Testkits finns i 5 eller 25 test per förpackning.

Grönmosaikvirus (Cucumber green mottle mosaic virus, CGMMV)

Grönmosaikviruset är ett stort hot mot gurkodlingar och det sprids lätt. Angrepp resulterar i skördebortfall och gurkor av sämre kvalitet. Symptomen blir synliga två till tre veckor efter smitta och visar sig först i de unga bladen i skottens topp. Innan symptomen börjar synas kan sjukdomen spridas obemärkt. Vanliga symptom är även mörkgröna fläckar och mosaik på blad, ljusa bladnervor och deformerade blad och skott samt spräckliga blad och gurkor. Symptom på småplantor är svåra att se men vid kraftiga angrepp kan hjärtbladen gulna.

Pepinomosaikvirus (Pepino mosaic virus, PepMV)

Pepinomosaikvirus drabbar tomatodlingar. Viruset är mycket smittsamt och sprids med växtsaft på händer, kläder, skor och allt som varit i kontakt med plantorna, t.ex. verktyg. Förebyggande hygienrutiner är viktigt för att hindra att smittan kommer in eller sprids i odlingen. Skadebilden för pepinomosaikvirus varierar mycket och symptomen är ofta svåra att tyda och därför är det omöjligt att ställa diagnos utan att testa med virustest. Symptom som förekommer i samband med pepinomosaikvirus kan vara tunna, näselliknande, ljusa toppar, blad med matt, grå färg och marmorade frukter.

ToBRFV-virus (Tomato Brown Rugose Fruit Virus, "Jordan-virus")

ToBRFV-viruset har nu konstaterats i flera länder i Europa. Det finns en risk att viruset sprids även till Finland. Från och med början av november, då det europeiska brådskande dekretet trädde i kraft, har ToBRFV-viruset klassats som en karantänkadegörare inom EU. Det betyder att alla virusfall i Europa måste offentliggöras.

Ännu finns det inget eget snabbtest för ToBRFV-viruset men man har märkt att Agdia TMV-testet reagerar positivt om ett prov är smittat med ToBRFV-viruset och kan således användas som ett grovt förhandstest.